Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA
MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 15. janvārī[1]

Lieta C-753/18

***Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå u.p.a.* (*Stim*),**
***Svenska artisters och musikers intresseorganisation ek. för.* (*SAMI*)**
pret
Fleetmanager Sweden AB,
Nordisk Biluthyrning AB

(*Högsta domstolen* (Augstākā tiesa, Zviedrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Intelektuālais īpašums – Autortiesības un blakustiesības – Direktīva 2001/29/EK – 3. panta 1. punkts – Direktīva 2006/115/EK – 8. panta 2. punkts – "Publiskošanas" jēdziens – Transportlīdzekļu, kuros katrā ir radio kā standarta aprīkojums, nomas sabiedrība

Ievads

1. Maz ir tādu jautājumu, kas Savienības tiesībās būtu izraisījuši tik daudz Tiesas lēmumu tik īsā laikā kā jēdziena "publiskošanas tiesības autortiesībās" interpretācija[2]. Šī bagātīgā, bet nenovēršami sadrumstalotā judikatūra ir pat raksturota kā "labirints", bet pati Tiesa kā "Tēsejs"[3].

2. Pat ja šī lieta nav piemērota pilnīgai minētās judikatūras sistematizēšanai[4], tā Tiesai dod iespēju noteikt dažus vispārējus principus, ļaujot precīzāk nodalīt, kas ietilpst publiskošanas tiesībās un kas tajās neietilpst. Konkrētāk, šī lieta jo īpaši attiecas uz izšķirošo publiskošanas elementu, proti, uz publiskošanas darbību.

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Kopš 2005. gada 2. jūnija sprieduma *Mediakabel* (C-89/04, EU:C:2005:348) šī problēma ir risināta vairāk nekā divdesmit spriedumos un rīkojumos.

3 Clark, B., Dickenson, J., "Theseus and the labyrinth? An overview of "communication to the public" under EU copyright law: after Reha Training and GS Media where are we now and where do we go from there?", *European Intellectual Property Review*, Nr. 5/2017, 265. lpp. Autori diemžēl nepaskaidro, kas šeit ir Mīnotaurs.

4 Saskaņā ar tiesību doktrīnu tas var arī izrādīties neiespējami (skat. Treppoz, E., "De l'art jurisprudentiel au rang de feuilleton ou l'impossible systématisation du droit de communication au public", *Revue trimestrielle de droit européen*, Nr. 4/2017, 864. lpp.).

Atbilstošās tiesību normas

3. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā [5] 3. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis autoriem piešķir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu izziņošanu, izmantojot vadus vai neizmantojot tos, tajā skaitā savu darbu publiskošanu tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā."

4. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/115/EK (2006. gada 12. decembris) par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašuma jomā [6] 8. panta 2. punktu:

"Dalībvalstis paredz tiesības, kas nodrošina to, ka vienreizēju taisnīgu atlīdzību maksā lietotāji [izmantotāji], ja komerciālos nolūkos publicētas fonogrammas vai šādu fonogrammu reprodukcijas izmanto raidīšanai bez vadiem vai publiskošanai, un lai nodrošinātu to, ka šo atlīdzību savā starpā sadala attiecīgie izpildītāji un fonogrammu producenti. Ja nav noslēgts nolīgums starp izpildītājiem un skaņu ierakstu producentiem, dalībvalstis var izstrādāt noteikumus par to, kā šo atlīdzību sadalīt viņu starpā."

5. Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkts un Direktīvas 2006/115 8. panta 2. punkts ir transponēti Zviedrijas tiesībās, attiecīgi ar *upphovrättslagen* (1960:279) (1960. gada Likuma Nr. 279 par autortiesībām) 2. panta trešās daļas 1. punktu un 47. pantu.

Fakti, tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

6. *Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå* (*Stim*) *u.p.a.* (Zviedrijas muzikālo darbu autoru un viņu izdevēju tiesību pārvaldījuma organizācija, turpmāk tekstā – "*Stim*") un *Svenska artisters och musikers intresseorganisation ek. för.* (Zviedrijas izpildītāju blakustiesību pārvaldījuma organizācija, turpmāk tekstā – "*SAMI*") ir Zviedrijas autortiesību un blakustiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas.

7. *Fleetmanager Zviedrija AB* (turpmāk tekstā – "*Fleetmanager*") un *Nordisk Biluthyrning AB* (turpmāk tekstā – "*NB*") ir Zviedrijā dibinātas transportlīdzekļu nomas sabiedrības. Tās tieši vai ar starpnieku palīdzību piedāvā iznomāt ar radiouztvērējiem aprīkotus transportlīdzekļus uz laiku, kurš nepārsniedz 29 dienas, ko uzskata par īstermiņa nomu.

8. Pirmajā no abām tiesvedībām, kurās šajā lietā ir uzdoti prejudiciālie jautājumi, *Stim* pieprasīja *Fleetmanager* samaksāt tai summu 369 450 Zviedrijas kronu (SEK) (aptuveni 34 500 EUR), pieskaitot procentus, ņemot vērā *Fleetmanager* saistību ar to, ka trešās personas bez *Stim* atļaujas ir darījušas pieejamus sabiedrībai muzikālus darbus autortiesību izpratnē, padarot pieejamus sabiedrībai īstermiņa nomai transportlīdzekļus, kas aprīkoti ar radiouztvērējiem.

9. *Tingsrätt* (pirmās instances tiesa, Zviedrija) konstatēja, ka ar radiouztvērējiem aprīkotu transportlīdzekļu noma ir publiskošana 1960. gada Likuma Nr. 279 par autortiesībām izpratnē un ka atlīdzība principā ir pamatota. Tomēr tā arī konstatēja, ka *Fleetmanager* nav piedalījusies šajos autortiesību pārkāpumos, tādēļ *Stim* prasība tika noraidīta. Šis spriedums tika apstiprināts apelācijas instancē. *Stim* pārsūdzēja šo lēmumu *Högsta domstolen* (Augstākā tiesa, Zviedrija).

5 OV 2001, L 167, 10. lpp.

6 OV 2006, L 376, 28. lpp.

10. Otrajā tiesvedībā *NB* cēla prasību *Patent- och marknadsdomstolen* (Patentu un komerclietu tiesa, Zviedrija), kurā lūdza atzīt, ka tai nebija jāmaksā autoratlīdzība *SAMI* par skaņu ierakstu izmantošanu laikā no 2015. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 31. decembrim tāpēc, ka transportlīdzekļi, kas tika iznomāti privātpersonām un korporatīviem klientiem, bija aprīkoti ar radiouztvērēju un kompaktdisku lasītāju.

11. *Patent- och marknadsdomstolen* (Patentu un komerclietu tiesa) konstatēja, ka 1960. gada Likums Nr. 279 par autortiesībām ir jāinterpretē atbilstoši Direktīvai 2001/29 un ka saskaņā ar Tiesas judikatūru Direktīvas 2006/115 8. panta 2. punktā paredzētā attiecīgā lietošana atbilst "izziņošanai [publiskošanai]" Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē. Tā arī konstatēja, ka, darot pieejamus radiouztvērējus nomas transportlīdzekļos, *NB* padarīja audioierakstus dzirdamus minēto transportlīdzekļu nomniekiem un tādēļ tas bija "publiskošanas" jautājums. Papildus tam šī tiesa konstatēja, ka ir izpildīti arī citi "publiskošanas" kritēriji. Balstoties uz *SAMI* iesniegtajiem pierādījumiem, tā konstatēja, ka prasītājai piederošie vienpadsmit transportlīdzekļi tika iznomāti vidēji 528 reizes gadā. *Patent- och marknadsdomstolen* (Patentu un komerclietu tiesa) secināja, ka *NB* bija jāatlīdzina *SAMI*, un tās prasību noraidīja. Tomēr apelācijas kārtībā *Patent- och marknadsöverdomstolen* (Patentu un komerclietu apelācijas tiesa, Zviedrija) šo lēmumu atcēla. *SAMI* pārsūdzēja šīs pēdējās tiesas spriedumu *Högsta domstolen* (Augstākā tiesa).

12. Šādos apstākļos *Högsta domstolen* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai transportlīdzekļu ar standartā aprīkotu radiouztvērēju noma nozīmē to, ka persona, kas iznomā transportlīdzekļus, ir izmantotājs, kurš veic "publiskošanu" Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta un Direktīvas 2006/115 8. panta 2. punkta izpratnē?

2) Vai ir nozīme – un ja ir, tad kāda – tam, cik bieži un cik ilgi transportlīdzekļi ir tikuši iznomāti?"

13. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika iesniegts Tiesā 2018. gada 30. novembrī. Rakstveida apsvērumus iesniedza pamatlietas puses, kā arī Eiropas Komisija. Šie paši lietas dalībnieki piedalījās tiesas sēdē 2019. gada 6. novembrī.

Analīze

Par pirmo prejudiciālo jautājumu

14. Ar pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tādu transportlīdzekļu noma, kas aprīkoti ar radiouztvērējiem, ir publiskošana Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta un Direktīvas 2006/115 8. panta 2. punkta izpratnē.

15. Iesākumā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru jēdziens "publiskošana", kas izmantots abās iepriekš norādītajās tiesību normās, ir jāinterpretē vienā un tai pašā nozīmē [7]. Tādējādi atbildei, ko Tiesa sniegs šajā lietā, būs tāds pats tvērums divu iepriekš minēto direktīvu kontekstā, neatkarīgi no iespējamām terminoloģiskām atšķirībām to dažādajās valodu redakcijās, it īpaši zviedru valodas redakcijā.

16. Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punktā autoriem ir piešķirtas preventīvas tiesības atļaut vai aizliegt jebkādu viņu darbu publiskošanu. Līdz ar to autori var jo īpaši gūt ienākumus no savu darbu izmantošanas to publiskošanas veidā.

7 Spriedums, 2016. gada 31. maijs, *Reha Training* (C-117/15, EU:C:2016:379, 33. punkts).

17. Direktīvas 2006/115 8. panta 2. punkts analoģiskas ekskluzīvas tiesības nepiešķir. Turpretim, ar šo noteikumu fonogrammu izpildītājiem un producentiem tiek nodrošināta taisnīga atlīdzība gadījumā, ja fonogramma tiek publiskota.

18. Ne Direktīvā 2001/29, ne Direktīvā 2006/115 nav sniegta jēdziena "publiskošana" legāldefinīcija. Sevišķs skaidrojums par šim jēdzienam piešķiramo nozīmi izriet no Direktīvas 2001/29 23. apsvēruma. Saskaņā ar šo apsvērumu šis jēdziens ietver jebkuru publiskošanu sabiedrībai, kas nav klāt vietā, kurā notikusi izziņošana [publiskošana]. Publiskošanas tiesības attiecas uz darba visa veida raidīšanu vai retranslāciju, izmantojot vai neizmantojot vadus, tajā skaitā raidīšanu ēterā. Šīs direktīvas 27. apsvērumā ir piebilsts, ka tikai materiālo iespēju nodrošināšana, dodot iespēju veikt izziņošanu vai to veicot [ar mērķi dot iespēju vai īstenot publiskošanu] pati par sevi neveido izziņošanu [publiskošanu].

19. Tāpat jāatceras, ka no tehniskā viedokļa publiskošana var izpausties divās galvenajās formās: publiskošana kā komunikācija pati par sevi un padarīšana par pieejamu sabiedrībai. Pirmajā gadījumā par tehnisko veidu un laiku, kad tiek veikta publiskošana, lemj izmantotājs publiskošanas vietā, un potenciālie adresāti var saņemt vai nesaņemt šo komunikāciju. Otrajā gadījumā darbs tiek padarīts pastāvīgi pieejams adresātiem, kuriem var būt tam piekļuve viņu izvēlētajā vietā un laikā. Šis otrais gadījums jo īpaši attiecas uz pakalpojumiem pēc pieprasījuma un internetu. Šajā lietā, kas attiecas uz darbiem, pārraidītiem pa radio, ir runa par pirmo gadījumu, proti, par publiskošanu stingrā nozīmē.

20. Vairākās lietās Tiesai ir bijusi iespēja definēt jēdziena "publiskošana" ietvaru.

21. Tā jo īpaši atzīmēja, ka publiskošanā ir jābūt kumulatīvi ietvertiem diviem elementiem, proti, aizsargājama objekta publiskošanas darbībai un sabiedrībai, kurai šī publiskošana ir adresēta [8].

22. Atbildei uz pirmo prejudiciālo jautājumu šajā lietā ir nepieciešams veikt analīzi, vai abi šie elementi pastāv transportlīdzekļu iznomāšanas gadījumā, kuri aprīkoti ar radiouztvērējiem.

23. Pats par sevi saprotams, un lietas dalībnieki šo apstākli nav apstrīdējuši, ka transportlīdzekļu nomas sabiedrības nepārraida radio raidījumus un šīs pārraides nodrošina raidorganizācijas. Tomēr tas *a priori* neizslēdz, ka minēto sabiedrību darbība, ievērojot Tiesas judikatūru, varētu tikt kvalificēta kā tāda, uz kuru attiecas ekskluzīvās publiskošanas tiesības Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta un Direktīvas 2006/115 8. panta 2. punkta nozīmē.

24. Proti, kas attiecas uz publiskošanas darbību, Tiesa ir konstatējusi tā esamību vairākās situācijās, kas nav saistītas tikai ar vienkāršu tiešu darba pārraidīšanu kā, piemēram, izmantojot radioapraidi.

25. Piemēram, Tiesa ir uzskatījusi, ka publiskošana pastāv, ja viesnīcas uzņēmums nodrošina saviem klientiem piekļuvi aizsargātiem objektiem, uzstādot numuros televizorus un ar šo uztvērēju starpniecību izplatot ar centrālo antenu saņemto televīzijas signālu [9]. Šajā ziņā Tiesa ir nošķirusi fizisku iekārtu vienkāršu nodrošināšanu, kas neveido publiskošanu, no situācijas, kurā izplata signālu, izmantojot šīs iekārtas, uz ko savukārt šis jēdziens attiecas [10].

8 Skat. neseno spriedumu, 2018. gada 7. augusts, *Renckhoff* (C-161/17, EU:C:2018:634, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

9 Spriedums, 2006. gada 7. decembris, *SGAE* (C-306/05, EU:C:2006:764, rezolutīvās daļas 1. punkts).

10 Spriedums, 2006. gada 7. decembris, *SGAE* (C-306/05, EU:C:2006:764, 46. punkts).

26. Tas pats attiecas uz situāciju, kad viesnīcas uzņēmums numuros uzstāda nevis televīzijas uztvērējus, bet gan aprīkojumu, kas nodrošina iespēju klausīties kompaktdiskus, kā arī šos pašus kompaktdiskus [11]. Proti, šāds uzņēmums, padarot pieejamu saviem klientiem gan tehnisko aprīkojumu, kas ļauj piekļūt aizsargātiem objektiem, gan arī šos pašus objektus fonogrammu veidā kompaktdiskos, īsteno minēto aizsargāto objektu publiskošanu [12].

27. Publiskošana pastāv arī situācijā, kad sabiedrībai pieejama iestādījuma operators apzināti ļauj minētajai sabiedrībai piekļūt aizsargātiem objektiem, kas tiek pārraidīti, izmantojot minētajā iestādījumā uzstādītos televīzijas uztvērējus [13].

28. Publiskošana var arī ietvert radio raidījumu ierakstīšanu un to kopiju padarīšanu pieejamu sabiedrībai, izmantojot attālinātas ierakstīšanas mākoņdatošanas interneta pakalpojumu (*cloud computing*) [14].

29. Joprojām saistībā ar internetu – kā publiskošanas darbība ir jākvalificē ne tikai darba publicēšana tīmekļa vietnē [15], bet arī hipersaišu nodrošināšana uz aizsargātiem darbiem, kas atrodas citā tīmekļa vietnē [16]. Turklāt šādai kvalifikācijai nav būtiski, lai šīs hipersaites parādītos kādā tīmekļa vietnē – tās var arī pastāvēt ierakstītas multivides atskaņotāja programmatūrā, tas ir, tehniskā iekārtā. Publiskošanas darbību tad veido šo multivides atskaņotāju nodrošināšana [17]. Tomēr, līdzīgi kā *SGAE* lietā pieņemtajā spriedumā [18], publiskošanas pamatā ir nevis tehniskā aprīkojuma vienkārša nodrošināšana, bet gan apstāklis, ka tajā ir iepriekš ierakstītas hipersaites uz darbiem, kas (bez autortiesību subjektu piekrišanas) ir padarīti pieejami internetā [19].

30. Visbeidzot, publiskošanas darbību veido tiešsaistes koplietošanas platformas nodrošināšana un pārvalde vienādranga (*peer-to-peer*) tīklā [20].

31. Izvērtējot publiskošanas darbības pastāvēšanu, Tiesa ir uzsvērusi izmantotāja neizbēgamo lomu, kurš rīkojas, pilnībā apzinoties apstākļus, lai sabiedrībai sniegtu piekļuvi aizsargātiem objektiem [21].

32. Tomēr šāda izmantotāja rīcība nav reducējama līdz tehniskām iekārtām, kas ļauj atskaņot aizsargātus objektus, tādām kā radio vai televīzijas uztvērēji, kompaktdisku lasītāji vai arī multivides atskaņotāji. Tāda ierobežota rīcība pēc būtības ir jāpielīdzina tehniskā aprīkojuma vienkāršai nodrošināšanai, kas nav publiskošana saskaņā ar Direktīvas 2001/29 27. apsvērumā ietverto interpretācijas noteikumu.

33. Lai notiktu publiskošana, izmantotāja rīcībai noteikti ir jābūt vērstai uz pašiem aizsargātajiem objektiem, proti, uz publiskošanas saturu.

11 Spriedums, 2012. gada 15. marts, *Phonographic Performance* (*Ireland*) (C-162/10, EU:C:2012:141, rezolutīvās daļas 3. punkts).

12 Spriedums, 2012. gada 15. marts, *Phonographic Performance* (*Ireland*) (C-162/10, EU:C:2012:141, 62. punkts).

13 Skat. it īpaši spriedumus, 2011. gada 4. oktobris, *Football Association Premier League* u.c. (C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, rezolutīvās daļas 7. punkts), kā arī 2016. gada 31. maijs, *Reha Training* (C-117/15, EU:C:2016:379, rezolutīvās daļas pēdējais teikums).

14 Spriedums, 2017. gada 29. novembris, *VCAST* (C-265/16, EU:C:2017:913, 46.–49. punkts).

15 Spriedums, 2018. gada 7. augusts, *Renckhoff* (C-161/17, EU:C:2018:634, 21. punkts).

16 Spriedums, 2014. gada 13. februāris, *Svensson* u.c. (C-466/12, EU:C:2014:76, 20. punkts). Kaut arī šajā spriedumā Tiesa nav kvalificējusi hipersaišu esamību uz brīvi pieejamu interneta saturu kā publiskošanu, tas ir tādēļ, ka attiecīgā publiskošana bija adresēta jaunai sabiedrības daļai (skat. sprieduma 27. punktu).

17 Spriedums, 2017. gada 26. aprīlis, *Stichting Brein* (C-527/15, EU:C:2017:300, 42. punkts).

18 Spriedums, 2006. gada 7. decembris (C-306/05, EU:C:2006:764).

19 Skat. spriedumu, 2017. gada 26. aprīlis, *Stichting Brein* (C-527/15, EU:C:2017:300, 39.–41. punkts).

20 Spriedums, 2017. gada 14. jūnijs, *Stichting Brein* (C-610/15, EU:C:2017:456, 39. punkts).

21 Skat. neseno spriedumu, 2017. gada 26. aprīlis, *Stichting Brein* (C-527/15, EU:C:2017:300, 31. punkts).

34. Šī rīcība attiecībā uz publiskošanas saturu var izpausties dažādos veidos. Tā var ietvert signālu pārraidi uz viesnīcas numurā uzstādītiem televīzijas uztvērējiem, kompaktdisku nodrošināšanu līdz ar kompaktdisku lasītājiem, televīzijas raidījumu rādīšanu publiskās vietās, interneta hipersaišu izmantošanu, kas norāda uz aizsargātiem objektiem vai šādu hipersaišu iepriekšēju ierakstīšanu multivides atskaņotājā, radio raidījumu ierakstīšanu vai pat arī metadatu indeksēšanu *peer-to-peer* tīklā, kuri attiecas uz šiem darbiem.

35. Neviens no šiem dažādajiem rīcības veidiem nav (pats par sevi) nepieciešams, lai varētu konstatēt publiskošanu. Tomēr tiem visiem ir viena kopīga pazīme, proti, tieša sakarība starp izmantotāja rīcību un aizsargātu objektu publiskošanu šādā veidā. Šī kopīgā pazīme ir galvenais elements, bez kura nevar runāt par publiskošanas darbību.

36. Tāpēc es nepievienojos prasītāju argumentiem pamatlietā, ka Tiesa šajā ziņā neesot noteikusi vispārēju prasību konstatēt publiskošanas darbību. Proti, pat ja Tiesa nav skaidri noteikusi šo prasību kā vispārēju principu, tas ir tāpēc, ka tā ir nesaraujami saistīta ar pašu "publiskošanas" jēdzienu un šādai publiskošanai ir nepieciešams būt ar saturu, kas ietver aizsargātus objektus. Tomēr šī prasība rīkoties ar publiskošanas saturu, pat ja tā nav skaidri minēta, ir netieši ietverta visos Tiesas lēmumos, kuros tā ir konstatējusi publiskošanu.

37. It īpaši tas ir saskatāms lēmumos, kuros Tiesai bija jānošķir publiskošana no tehniskā aprīkojuma vienkāršas nodrošināšanas. Tiesa tajos ir uzsvērusi noteicošo elementu publiskošanai, proti, tiešu rīcību ar publiskošanas saturu, un šis elements ir nošķirts no aprīkojuma nodrošināšanas. Tādējādi tā ir nevis televīzijas uztvērēju uzstādīšana viesnīcas numuros, bet gan signāla izplatīšana, kas veido publiskošanas darbību [22]. Tāpat arī kompaktdisku lasītāju nodrošināšana neveidotu šādu darbību, ja vienlaicīgi nebūtu nodrošināti paši kompaktdiski, – šo divu elementu kombinācija ir nepieciešama, lai atskaņotu aizsargātos objektus [23]. Līdzīgi – ja nebūtu iepriekš ierakstītu hipersaišu, kuras internetā ļauj piekļūt aizsargātiem objektiem, multivides atskaņotāju nodrošināšana vien neliktu Tiesai konstatēt publiskošanas esamību [24].

38. Tomēr, manuprāt, ir diezgan skaidrs, ka transportlīdzekļu nomas uzņēmumi neveic nekādu rīcību, kas būtu vērsta tieši uz pārraidītajiem darbiem vai fonogrammām, kuras galu galā var noklausīties to klienti, izmantojot radiouztvērējus, ar ko aprīkoti iznomātie transportlīdzekļi. Šo sabiedrību rīcība ir ietver vienīgi savu klientu nodrošināšanu ar transportlīdzekļiem, kurus to ražotāji ir aprīkojuši ar radiouztvērējiem. Tie ir minēto sabiedrību klienti, kas izlemj, klausīties radio raidījumus vai neklausīties.

39. Transportlīdzekļos uzstādītie radiouztvērēji ir konstruēti tā, lai tie bez jebkādas papildu iejaukšanās varētu uztvert virszemes apraidi, kas pieejama zonā, kurā tie atrodas. Tātad vienīgā notikusī publiskošana ir tā, kuru veikušas raidorganizācijas. Turpretim nekāda tālāka publiskošana nav notikusi, jo īpaši tāda, kas attiektos uz transportlīdzekļu nomas sabiedrībām. Turklāt *Stim* un *SAMI* klientiem, atļaujot aizsargāto objektu radioapraidi, kuriem viņi ir autortiesību vai blakustiesību subjekti, noteikti bija jāņem vērā visi izmantotāji, kuri nodrošināti ar radiouztvērējiem un atrodas pārraides pārklājuma zonā, tostarp transportlīdzekļos uzstādītajiem radiouztvērējiem, neatkarīgi no tā, kā šie transportlīdzekļi tiek izmantoti.

22 Spriedums, 2006. gada 7. decembris, *SGAE* (C-306/05, EU:C:2006:764, 46. punkts).

23 Spriedums, 2012. gada 15. marts, *Phonographic Performance* (*Ireland*) (C-162/10, EU:C:2012:141, 62. un 67. punkts).

24 Spriedums, 2017. gada 26. aprīlis, *Stichting Brein* (C-527/15, EU:C:2017:300, 39.–41. punkts).

40. Tādējādi transportlīdzekļu nomas sabiedrību loma ir tikai materiālo iespēju nodrošināšana ar mērķi dot publiskošanas iespēju, kas saskaņā ar Direktīvas 2001/29 27. apsvērumu šādu publiskošanu neveido [25]. *Stim* un *SAMI* rakstveida apsvērumos izvirzītā tēze, saskaņā ar kuru šis preambulas apsvērums attiektos tikai uz tām personām, kas specializējušās telekomunikācijai paredzētu iekārtu ražošanā vai pārdošanā, ir balstīti uz kļūdainu Tiesas judikatūras, it īpaši *SGAE* sprieduma [26], interpretāciju. Proti, pat ja Tiesa vairākkārt ir atzinusi publiskošanas esamību, tas tā ir nevis attiecīgā izmantotāja īpašību dēļ, bet gan minētā izmantotāja papildus rīcības dēļ, kā, piemēram, signālu pārraide, kas pārsniegusi aprīkojuma vienkāršu nodrošināšanu. *Stichting Brein* lietā pieņemtajā spriedumā [27] attiecīgais izmantotājs patiešām bija "persona, kas specializējusies multivides atskaņotāju nodrošināšanā". Tiesa tomēr konstatēja publiskošanu šo atskaņotāju programmatūras satura dēļ.

41. Tāpat arī nevar piekrist *Stim* un *SAMI* argumentam, ka transportlīdzekļu nomas sabiedrību atbildībai būtu jāizriet no tā, ka tās saviem klientiem padara pieejamas telpas, kuras *Stim* un *SAMI* kvalificē kā "publiskas", proti, nomas transportlīdzekļu kabīnes, kurās, pateicoties radiouztvērējiem, ar ko aprīkoti šie transportlīdzekļi, ir iespējams atskaņot aizsargātus objektus. Tāpat kā pašu radiouztvērēju nodrošināšana arī telpas "nodrošināšana", kurā ir iespējams izmantot šos radiouztvērējus, neveido publiskošanas darbību, ja nav izmantotāja rīcības attiecībā uz šo publiskošanas saturu, proti, aizsargātajiem objektiem.

42. Es tomēr pievienojos *Stim* un *SAMI* pozīcijai, saskaņā ar kuru nav nozīmes, ka radiouztvērējus transportlīdzekļos ir uzstādījuši minēto transportlīdzekļu ražotāji. Tomēr, pēc tādas pašas loģikas, nav arī būtiski noskaidrot, vai transportlīdzekļu nomas sabiedrības nevēlas, kā to apgalvo *Stim* un *SAMI*, vai arī nevar, kā to apgalvo minētās sabiedrības, šos radioaparātus noņemt vai padarīt tos nelietojamus. Proti, šie apstākļi attiecas nevis uz aizsargāto objektu publiskošanas darbībām, bet gan uz tehniskā aprīkojuma vienkāršu nodrošināšanu un kā tādi paliek ārpus autortiesību piemērošanas jomas.

43. Visbeidzot – tas, ka iespēja noklausīties aizsargātos objektus nomas transportlīdzekļos, pateicoties tur uzstādītajiem radiouztvērējiem, veicina to pievilcību un tādējādi arī minēto transportlīdzekļu nomas sabiedrību darbības rentabilitāti, neietekmē arī to, vai pastāv publiskošanas darbība, un neietekmē minēto sabiedrību iespējamo atbildību uz autortiesību pamata.

44. Jebkura tāda tehniskā aprīkojuma nodrošināšana, kas paredzēts telekomunikācijas veikšanai vai saņemšanai, parasti notiek, gūstot peļņu. Šīs darbības ienesīgums lielā mērā ir balstīts uz to, ka minētais aprīkojums tiek izmantots ar autortiesībām un blakustiesībām aizsargātu objektu komunikācijas veikšanai vai saņemšanai – tas ir galvenais mērķis šāda aprīkojuma iegādei. Tai pašā laikā minēto tiesību subjektiem nekāda atlīdzība no šādu iekārtu piegādātājiem nepienākas [28]. Tieši tāpēc, lai novērstu loģiku, kas prasītu šādu atlīdzību, Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas (*WIPO*) līguma par autortiesībām [29] slēdzējas kopīgajā paziņojumā attiecībā uz šā līguma 8. pantu, un līdzīgi Savienības likumdevējs Direktīvas 2001/29 27. apsvērumā norādīja, ka tīri fiziska iekārtu nodrošināšana nav kvalificējama kā izziņošana [publiskošana]. Nav nozīmes tam, vai šī nodrošināšana tiek veikta pārdošanas, ilgtermiņa nomas, īstermiņa nomas vai kādā citā veidā.

25 Komisija apstrīd šo secinājumu, ievērojot, ka transportlīdzekļu nomas sabiedrību darbības mērķis ir transportlīdzekļu, nevis tur uzstādīto radiouztvērēju, nodrošināšana. Tomēr man šķiet, ka ir iespējams pieņemt, ka pastāv tāda radiouztvērēju nodrošināšana, kas ir pakārtota transportlīdzekļu nodrošināšanai. Katrā ziņā es šeit pievienojos Komisijas pozīcijai, ka šajā lietā nekādā gadījumā tas neveido publiskošanas darbību.

26 Spriedums, 2006. gada 7. decembris, (C-306/05, EU:C:2006:764).

27 Spriedums, 2017. gada 26. aprīlis (C-527/15, EU:C:2017:300).

28 Izņemot, attiecīgā gadījumā, Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto atlīdzību par kopēšanu privātām vajadzībām.

29 1996. gada 20. decembrī Ženēvā parakstītais līgums, kas Eiropas Savienības vārdā apstiprināts ar Padomes Lēmumu 2000/278/EK (2000. gada 16. marts) (OV 2000, L 89, 6. lpp.).

45. Tādējādi ar radiouztvērējiem aprīkotu transportlīdzekļu nomas gadījumā, manuprāt, nepastāv publiskošanas darbība šajos secinājumos minētās Tiesas judikatūras izpratnē. Tāpēc otra publiskošanas elementa, proti, sabiedrības, esamības, izvērtēšana būtu bez priekšmeta.

46. Tāpēc ierosinu uz pirmo prejudiciālo jautājumu atbildēt, ka Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkts un Direktīvas 2006/115 8. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar radiouztvērējiem aprīkotu transportlīdzekļu iznomāšana nav publiskošana šo tiesību normu izpratnē.

Par otro prejudiciālo jautājumu

47. Ar otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai, sniedzot atbildi uz pirmo jautājumu, ir nozīme – un ja ir, tad kāda – tam, cik bieži un cik ilgi transportlīdzekļi ir tikuši iznomāti.

48. Ievērojot atbildi, ko es ierosinu sniegt uz pirmo prejudiciālo jautājumu, atbilde uz otro jautājumu var būt tikai noliedzoša. Attiecīgā darbība nav publiskošana iepriekš minēto tiesību normu izpratnē neatkarīgi no šīs darbības apjoma un nomas termiņa.

49. Tikai pilnības labad es īsumā pievērsīšos otrā prejudiciālā jautājuma analīzei – gadījumam, ja Tiesa sniegtu apstiprinošu atbildi uz pirmo jautājumu.

50. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru sabiedrībai, kurai ir adresējams publiskotais saturs, ir jāsastāv no potenciāli nenoteikta, tomēr diezgan liela personu skaita, tā lai pastāvētu *de minimis* slieksnis, izslēdzot no šī jēdziena vairāku attiecīgo personu skaitu, kurš ir pārāk mazs vai pat niecīgs. Ir arī jāņem vērā kumulatīvās sekas, kas rodas, padarot aizsargātos darbus pieejamus ne tikai vienlaicīgiem, bet arī secīgiem saņēmējiem [30].

51. Pats par sevi saprotams, ka šie jēdzieni ir nekonkrēti un to interpretācija ir ļoti atkarīga no katras atsevišķās lietas apstākļiem. Tai pašā laikā es uzskatu – tā kā transportlīdzekļu iznomāšanas darbība neattiecas tikai uz atsevišķiem nomas gadījumiem, bet tai ir pastāvīgas darbības raksturs, tad secīgo klientu skaits ir pietiekoši nozīmīgs, lai pārsniegtu niecīgā skaita slieksni. Tostarp – šie klienti neveido noteiktu personu loku, kurš būtu pielīdzināms privātam lokam [31]. Tādējādi šādas darbības apjoms, pie nosacījuma, ka tai ir pastāvīgs raksturs, neietekmē novērtējumu par publiskošanas esamību.

52. Kas attiecas uz transportlīdzekļu nomas termiņu, prasītāji pamatlietā norāda uz atšķirību starp īstermiņa nomu, ko definē kā tādu, kas nepārsniedz 29 dienas, un ilgtermiņa nomu. Tie apgalvo, ka, sākot no 30 nomas dienām, transportlīdzeklis vairs nav publiska telpa, bet gan privāta telpa, tādējādi radiouztvērēja esamība minētajā transportlīdzeklī vairs neveidojot publiskošanu.

53. Tomēr Tiesai jau ir bijusi iespēja izspriest, ka telpas, kurā tiek saņemts publiskotais saturs, publiskais vai privātais raksturs nekādi neietekmē novērtējumu par šīs publiskošanas esamību, jo citādi publiskošanas tiesības zaudētu jebkādu nozīmi [32].

54. Tādējādi transportlīdzekļa nomas termiņš un apgalvotais no tā izrietošais publiskais vai privātais raksturs nekādi neietekmē novērtējumu par publiskošanas esamību.

55. Līdz ar to, ja Tiesai būtu jāatbild apstiprinoši uz pirmo prejudiciālo jautājumu, šī atbilde, tāpat kā noraidoša atbilde, nekādā ziņā nebūtu atkarīga no transportlīdzekļu iznomāšanas darbības apjoma vai no šīs nomas termiņa.

30 Skat. neseno spriedumu, 2017. gada 14. jūnijs, *Stichting Brein* (C-610/15, EU:C:2017:456, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

31 Skat. *a contrario* spriedumu, 2012. gada 15. marts, *SCF* (C-135/10, EU:C:2012:140, 95. punkts).

32 Spriedums, 2006. gada 7. decembris, *SGAE* (C-306/05, EU:C:2006:764, 50., 51. un 54. punkts).

Secinājumi

56. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu uz *Högsta domstolen* (Augstākā tiesa, Zviedrija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 3. panta 1. punkts un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/115/EK (2006. gada 12. decembris) par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašuma jomā 8. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar radiouztvērējiem aprīkotu transportlīdzekļu iznomāšana nav publiskošana šo tiesību normu izpratnē.